

Samostojni ples na Pesnici.

Poleg nemškutarskih kolovodij in priseljenih Svabov ima Mermoljeva „Samostojna“ severno od Maribora bore malo pristašev. Radi tega so skušali s svojim „taborem“ na Pesnici dne 19. sept. pridobiti si še kaj več kalinov. A vsesкупaj je bila potomija. Mermolja in Schnuderl sta računala, da bo na taboru vsaj nekaj tisoč ljudi. Ob določenem uri (treh) se ni bilo skoro prav nič ljudi. Sele po 4. uri: jo bilo malo, da so prišli Mermolja, Kušar, Schnuderl in povšek do besede. In kdo je bil na „taboru“? 1. Vsi nemškutarski glavaši, ki pri volitvah v konstituanto niti volilne pravice nimajo: Aleksander Hohnig, Giuseppe Pascolo, Franc Wratschgo, Anderle, Hans Ferk, Lojzek Gornik, F. Baumgartner, A. Schicker, Reininger, Jager. 2. Devet protestantskih Svabov, ki tudi nimajo v Jugoslaviji volilne pravice. 3. Oni „samostojni“ iz vseh vetrov, ki se počajo s tihotapstvom, in živijo v prijateljskih odnosih z Welle-Wögererjevimi klobasami in Nemško Avstrijo. Govori „samostojnih“ voditeljev so bili plitvi, polni psov in zabavljanja čez Kmetisko zvezo, dr. Korošca, Zebota in še druge naše može. Na „taboru“ je bilo najmanj polovica takih, ki so molčali. Zakaj? Slovensko govoriti niso znali, nemško pa si niso po dnevi še prav upali. Napovedanih 40 okinčanih vozov ni hotelo biti od nikoder. Se 10 vozičkov ni bilo. Iz govorov je odsevala pobitost. Na prsih glavnega priganjaka velike germanske organizacije pred in med vojno Aleksandra Hohnigga se je blestel trobarvni slovenski trak z napisom „Samostojna kmetijska stranka.“ Oni mož, ki si je za rojstni dan cesarja Karla leta 1918 kupil in ga razobesil novo svilen frankfurterico, ta veliki Mermoljev Jugoslovan si je za tabor Samostojnih nabavil s pomočjo bivšega „Stajerčevega“ dopisnika več slovenskih trobojnic. Vprašamo te, rodoljubno slovensko ljudstvo po vseh občinah severno od Maribora: Ali je mogoče, da pozabiš, kako so te Hohniggi, Pascoli in privandranji Svabi s pomočjo velenemških družtev Schulvereine in Südmarke vklepali v sužnjost, in so te hoteli pregnati z rodne zemlje? Ne, tega ni mogoče nikdar pozabiti. Ker pa je in ostane resnica, da se Mermoljeva stranka druži pred vsem s temi ljudmi, radi tega ga ni zavednega Slovenca, ne kmeta, ne viničarja, ki bi šel s to pisano družbo.

Politični ogled.

Jugoslavija. Regent Aleksander se je od peljal 18. t. m. v spremstvu nekaj ministrov v Sarajevo. Ze med potjo je bil na vseh postajah burno navdušeno pozdravljen. Sprejem v Sarajevu pa je bil nad vse veličasten in prisrčen. — Kakor smo poročali v zadnjem „Gospodarju“ je naša deželna vlada podala ostavko z ozirom na nečuvane zahteve ententne glasovalne komisije na Koroškem. V Beogradu ostavke niso sprejeli, naša deželna vlada še ostane nadalje. — Finančno ministristvo je ustavilo tisk državnega proračuna, ker ga bodo še enkrat pregledali. Ministrstvo namerava našemu uradništvu povišati plače od 10%—90%. — Albanske roparske tolpe so zopet poskusile vpašati v naše ozemlje, da bi si naropale živčja in živine. Naše čete so te roparje pošteno naklestile in jim odvzele 12.000 ovac, 1900 govedi in 800 vtorjenih konj. — Kmetiki nemiri na Hrvatskem, ki so bili izbruhnili radi popisa živine in vozov v zagrebški, bjelovarski in varaždinski okolici, so se pomirili. Zagrebška vlada je ukinila preki sod nad pobunjenimi kraji in dovolila politična zborovanja.

Italija. Italija, Francija in Anglija ne priznavajo D'Annunzijske proglasitve neodvisne Reke. Te države želijo, da se reši reško in jadransko vprašanje potem pogajanj med Italijo in Jugoslavijo. — Delavski nemiri v Italiji še niso ponehali. Sedaj se pogajajo odposlanci delavcev z vlado v Rimu. Delavstvo zahteva, da se dovoli delavskim odborom kontrola (nadzorstvo) nad tvornicami. Ako vlada tega nadzorstva ne bo uzakonila, grozijo delavci, da bodo zasedli tvornice po celi Italiji. Povsod po Italiji se bunijo mali kmetje, ki zasedajo in si razdeljujejo veleposestva.

Cehoslovaška. Na Cehoslovaškem je prišlo do ločitve Cerkve od države, tudi papež je priznal to ločitev.

Francija. Na Francoskem bodo volili novega predsednika.

Ruska-Poljska. Boji med Rusi in Poljaki se kljub mirovnim pogajanj v Rigi nadaljujejo. V teh bojih zmagujejo povsod Poljaki, Rusi se vedno umikajo. Vršijo se vsaki dan na celi fronti boji, ki so pa več ali manj le krajevnega značaja.

Kmetiska zveza.

Naznanila.

Shodi Kmetiske zveze: V nedeljo, dne 26. septembra: V Sevnici ob Savi po rani božji službi; v Braslovcah ob 8. uri v kaplaniji; v St. Rupertu nad Laškim, v Martinu ob Paki po večernicah. Po rani maši shod Jugoslovanske strokovne zveze in Kmetiske zveze v šoli prvega razreda v Skaljah pri Velenju. Popoldne pa veliki ljudski tabor za vse krščanske organizacije. Začetek ob 3. uri popoldne. Po zborovanju ljudska veselica s petjem in zabavo pri cerkveni gostil-

ni poleg cerkve. V nedeljo, 3. oktobra po rani sv. maši pri Sv. Barbari v Slov. goricah. V nedeljo 10. oktobra: po rani sv. maši pri Novi Stifli, popoldne ob 3. uri pa velik tabor pristašev KZ za gornjesavinjsko dolino pri Sv. Frančišku. — Zaupniki! Agitirajte povsod za številno udeležbo!

Poročila.

Slivnica pri Mariboru. Kmetiska zveza je priredila dne 19. septembra pri nas politični shod. Predsedoval mu je župan Pišek. Govorila sta urednik Zebot in dr. Leskovar. Zborovalci so z velikim navdušenjem sprejeli naš program. Posebno točka glede samouprave slovenskih pokrajin je naša pri zborovalcih — samo ugledni možje — močan odmev.

Kmetiska zveza je zborovala preteklo nedeljo v Rušah. Shodu je predsedoval znani L. Hleb. G. strankah je poročal g. dr. A. Juvan, o programu KZ in o volitvah Golec, o gospodarsko važnih novih odlokih deželne vlade pa g. veterinarski nadzornik Hinterlechner. Shod so skušali motiti socialisti iz ruske dušikove tovarne.

V Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah se je vršil zadnji nedeljo 19. sept. lepo obiskan shod KZ.

Sv. Miklavž nad Laškim. Na veličastnem zborovanju KZ, ki se je vršilo pri nas dne 19. sept., smo sklenili naslednje resolucije: 1. Zahtevamo za Slovenijo kar največjo samoupravo. 2. Odločno ugovarjamo, da bi se uveljavil objavljeni državni proračun, dokler se temeljito ne spremeni v prid kmetiskemu stanu. 3. Zahtevamo popolno izenačenje davkov po vsej državi, ker hočemo biti v vsakem oziru enakopravni s Hrvati in Srbi. 4. Ker je padla cena živini, zahtevamo, da deželna vlada nemudoma zniža ceno podplatom in usnju. 5. Ugovarjamo, da se je izvoz in uvoz prepustil poedincem na škodo državi in kmetiskemu stanu in zahtevamo, da se izvoz kmetijskih pridelkov in uvoz kmetijskih potrebščin vrši po gospodarskih zadrugah, ki naj bodo združene v Središnji zadruzi. 6. Zahtevamo, da se vojaki, ki so služili v bivši Avstriji najmanj že tri leta, pozovejo samo na orožne vaje, ne pa v aktivno službovanje. 7. Izrekamo poslancem KZ popolno zaupanje.

Zaupni sestanki KZ so se vršili ta teden ob obilni udeležbi pri Sv. Lenartu nad Laškim, na Razboru in v Loki.

Mladinska organizacija.

Orlovski tabor v Konjicah.

Marsikatero slavje je že videl in praznoval konjiški trg, a če rečem, da je orlovski tabor prekosil vse dosedanje, menim da ne povem ravno preveč. Kdor pozna ljudstvo konjiškega okraja, se je moral naravnost čuditi: odkod tolika sprememba, takšen napredek. Da, videlo se je kakšnega mišljenja je naš rod, kaj hoče, za čem stremi.

Orlovski tabor v Konjicah je bil pripravljen tako skrbno in vestno — izvzemši par pripeljajev — kakor še malokje. Ni nam do tega, da bi se priklanjali pred kom s kadilnico, a ne moremo preko tega, da ne bi omenili vseh onih fantov in deklet, ki so bili pri pripravi za tabor soudeležni z dušo in telesom. Hvala in čast vsem, vsa katoliška javnost jim mora biti hvaležna. Kaj so storili za tabor domači gg. duhovniki z mil. g. arhidijakonom na čelu, ne bomo omenjali. Povrne in blagoslovi naj dobrotno nebo! To je duhovščina, ki ima razum in srce za svoje ljudstvo.

Tabora se je udeležilo orlovstvo iz celjskega orlovskega okrožja, nekaj tudi od drugod. Prišlo je iz Ljubljane več bratov, med drugimi predsednik Orlovske zveze br. Jože Pirc, načelnica in podpredsednica Orliške zveze sestre Panči Cernič in Minka Zupančič. Iz Maribora je poselel tabor g. vladni komisar dr. J. Leskovar s soprogo. Godbo je dal salezijski zavod z Rakovnika pri Ljubljani.

Slavnost se je pričela v nedeljo zjutraj s sprejemom gostov in sprevedom po trgu. Prejšnji večer v pozni noči je bila podoknica mil. g. arhidijakonu Fr. Hrastlju, ki je obhajal desetletnico arhidijakonata, dan pozneje pa svoj 88. rojstni dan. Sodelovali so godba in domači pevci pod spretnim vodstvom g. organizista Smogavca. Povsod je vladalo praznično razpoloženje. S konjiške gore so svetili kresovi in strelji iz topičev so naznanjali radostni dan katoliškemu ljudstvu. Prav lep je bil sprevod po trgu. Ko je prikorakal na cerkveni trg je odslužil mil. g. Hrastelj ob asistenci tiho sv. mašo, med katero je krasno prepeval pevski zbor. Posebnosti na Cerkvem trgu omenjamo visok krasen mlaj, da vidimo malokdaj kaj podobnega. Konjiški fantje so ga postavili! Izredno liubek je bil oltar na prostem z oltarno sliko sv. Alojzija. Konjiška dekleta so ga okrasila!

Pri sv. maši in ljudskem taboru je bilo navzočih 2500 do 3000 ljudi. Konjiška „gospoda“ se je držala bolj ob strani, poslušala je, a bila je povsod dostojna. Kot govorniki so nastopili: mil. g. Hrastelj, ki je po končanem sv. opravilu razložil res z nena- vadno odločnostjo in njemu prirojenim govorniškim talentom svojim faranom in vsemu zbranemu občinstvu temeljnost katoličanstva. Br. Pirc je orisal izbornu ljudem pomen orlovstva. Njegov govor je bil spremljan z velikim zanimanjem in odobravanjem. Govorili so še: vladni komisar dr. J. Leskovar, zastopnik Hrvatov družstva „Kočič“ iz Zagreba, sestra M. Zupančič v imenu Orlic. Na to je bila slovesna zaobljuba konjiških Orlov in ljudski tabor je bil s tem zaključen. „Kaj takšnega pa še nismo imeli, lepo je

bilo!“, se je glasila splošna ljudska sodba.

Popoldne se je vršila telovadba po že običajnem sporedu na lično pripravljenem telovadišču — mali Maribor, so ga vsi imenovali. Pravo pravcato vzor telovadišče s tribuno za gledalce v ospredju in visokim načelnškim odrom. Kdo bi si bil mislil, da nam bodo Konjičani, kaj takšnega napravili! Vsa čast jim! Ob straneh so bili postavljeni lični šotori, preskrbljeni z vsakojakimi okrepčili. Naša dekleta so se znala prav urno sukati v njih, sleherni je mogel biti dobro postrežen. Učinstva pri telovadbi ni bilo zdatno manj, ko popoldne pri taboru. Orlovska telovadba je bila povsem nekaj novega, zato so ji gledalci sledili z izrednim zanimanjem. Pri orodni telovadbi je nastopil br. Ivo Kermavner. Pomen telovadbe in posebej še orlovstva je razložil v kratkem govoru konjiški trojak br. Jože Stabej, ki je prihitel na tabor iz Maribora.

Orisali smo s suhimi besedami zanimivejši reči orlovskega tabora v Konjicah, kamor se je bilo pripejalo tudi mnogo udeležencev iz sosednjih far na okrašenih vozovih. Nikako pa ne bi mogli označiti dovolj onega globokega viša in poglobitve katoliške samozaveš, ki ju je prinesel tabor med dobro konjiško prebivalstvo. To je pomnik, postavljen v živih sreih. Njegovim zgraditeljem zahvala! Orel, vzpluj med nami!

Sv. Martin pri Vurbergu. Telovadni odsek Orel priredi v nedeljo dne 26. septembra v prostorih g. Ramuha igro „Krivoprisežnik“. Začetek ob 3. uri popoldne. Pridite!

Tedenske novice.

Sešemesetletnica našega škofa. Zadnji porodeljek 20. septembra je praznoval svojo 70-letnico naš prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik.

Bolezen dr. Korošca. O zdravstvenem stanju ministra dr. Korošca je izdal primarij dr. Matko večeraj nastopno zdravniško izvestje: Zdravstveno stanje dr. Korošca je vobče zadovoljivo. Bolečine v žolčnem mehurju, ki so se pojavile v zadnjem času, pojemajo. Obstaja upanje, da zapusti bolnik v najkrajšem času bolnico, morda že začetkom prihodnjega tedna.

Dober zaslužek! Volitve se bližajo. Ljudje se bodo zdaj bolj zanimali za politiko in kupovali časnike. Razširjajte „Slovenskega gospodarja“ in „Stražo“ zlasti zdaj ta dva mesca. Pridobivajte nove naročnike, da si naročijo „Slov. gospodarja“ in „Stražo“ za čas volilnega boja. Prodajajte ta dva naša lista ob nedeljah po službi božji pred cerkvijo! Pišite samo upravnistvu „Slovenskega gospodarja“, da vam pošlje toliko in toliko izvodov „Slov. gospodarja.“ Od vsake številke dobiti 20% nagrade! Od neprodanih števil pošljite samo glavo (kjer je napis „Slovenski gospodar“) nazaj upravnistvu, ki bo napravilo z vami obračun. Trgovci naše stranke, naročujte istota — ko naše liste, da so ljudem na razpolago.

Vaški sestanki. Pristaši Kmetiske zveze! Kako boste najlaže in najbolj uspešno agitirali za Kmetisko zvezo? Z vašimi sestanki! Pridite možje ene vasi ali ene okolice pri sosedu skupaj, povabite zanesljive naše pristaše ter se pogovorite o volitvah, o Kmetiski zvezi, o nasprotnih strankah, liberalni, samostojni in komunistični. Taki prijateljski sestanki se naj vrše po vseh vaseh in večkrat. Samo dva mesca se žrtvujte in zmaga bo naša!

Samostojna je rodila komuniste. Samostojna se je postavila na kmetsko razredno stališče in kričala: kmet, samo kmet! S tem pa je ravno kmetu največ škodovala. Mnogi ljudje na kmetih, ki niso bogati kmetje, ampak samo manjši kmetje, kočarji, viničarji, kmetiki delavci, so si mislili: Če boste vi bogati kmetje tako povdarjali svoje kmetisko stališče proti nam in nam na škodo, pa se bomo tudi mi združili proti vam! In kaj so napravili? Sli so med komuniste, največje sovražnike kmetiskega stanu, ki hočejo kmeta spraviti z zemlje. Tako je v Posavju Urek s svojo Samostojno veliko število celo svojih pristašev pogljal med komuniste! To je kmetiskemu stanu v veliko škodo. Ali ni bolj koristno, pravično in krščansko stališče, ki ga povdarja Kmetiska zveza in Slov. ljudska stranka: da so vsi delavni stanovi potrebni in da mora med stanovi vladati vzajemnost in zastopnost. Kmetiska zveza hoče pomagati kmetiskemu stanu, pa ne na škodo delavskemu stanu. Krščanska delavska zveza hoče pomagati delavcem, kočarjem, poslom do boljših razmer, zlasti do toliko potrebnega starostnega zavarovanja, pa ne na škodo kmetiskemu stanu!

Samostojna liberalna. Ali nismo mi zmirom pravili, da je Samostojna le prefarbana liberalna stranka? Samostojni bi radi to utajili. Liberalni listi sedaj to sami izpričujejo. Liberalna „Nova doba“ z dne 16. sept. piše na uvodnem mestu v članku „Mi in kmetovalci“ o tem, v kako bližnji zlahti so si Samostojna kmetijska stranka in liberalna ali demokratska stranka. V vseh vprašanjih, tako piše „Nova doba“, smo si enaki. Oboji smo za prosti izvoz (ki polni žepe bogatim milijonarjem-izvoznikarjem, rodi pomamlkanje in draginjo, op. ur.). Oboji smo za centralizem (ki ravno nam Slovincem hoče nalagati najvišje davke, hoče ponižati naše razvito šolstvo in nam vsiljuje počasne beograjske uradnike in zavlačuje poslovanje do sv. Nikoli, op. ur.). Oboji smo enake misli glede vere, šole, duhovništva (namreč za tlačenje Cerkve in njenega duhovništva, za brezversko šolo, za civilni zakon ter razporoko, op. ur.). „Kje so potem razlike med samostojnimi kmetovalci in nami?“